

להציל את עכובית הגלגל

גרם להשמדת האזוב המצוי, הצמח המשמש להכנת הזעטר.

עכובית - צמח מוגן

המצב הקיים הביא לכך שהשר להגנת הסביבה הכריז על עכובית הגלגל כצמח מוגן. החוק אוסר על קטיף צמחי עכובית הגדלים בר, או כל פגיעה אחרת בהם, והקוטף צמחים אלה צפוי לעונש ולקנס הקבוע בחוק. בד בבד נערכים, בעידודה של רשות הטבע והגנים, ניסיונות מוצלחים של גידול חקלאי של עכובית הגלגל, על מנת לספק את הביקוש לצמח.

שומרים על העכובית אנא, אל תקטפו עוד את עכובית הגלגל ועזרו לנו לשמור על הצמח. ומי שיקטוף - אל עכוב אבתשהד (*).

עכובית הגלגל הוא צמח קוצני רב-שנתי הגדל בשדות בור פתוחים. לקראת הקיץ מתייבש הצמח ועליו הרחבים מתקשים ומשמשים כמפרשים. הרוח הנושבת מנתקת את הצמח היבש מהאדמה ומגלגלת אותו כגלגל. בדרך זו מפזר הצמח את זרעיו. העלים הצעירים משמשים כירק לסלט והתפרחות הצעירות נאכלות כדרך שאוכלים את תפרחות הקנרס (ארטישוק).

קטיף צמחי **עכובית הגלגל** למטרות מאכל היא מסורת רבת שנים. אלא שבשנים האחרונות התברר שהמשך קיומו של הצמח נתון בסכנה. הסיבות העיקריות לכך הן אלה:

- אוכלוסיית ישראל גדלה מאוד ויותר אנשים מבקשים את הצמח.
- שטחים רבים שבהם העכובית גדלה בעבר אינם קיימים עוד משום שנבנו בהם בתים ומפעלים.

המשך הקטיף של העכובית כמו בעבר, עלול להשמיד את הצמח כליל. ראינו דוגמאות לקטיף בלתי מבוקר שהשמיד צמחים כליל. בשטחי הגדה המערבית, לדוגמה, קטיף פרוע

כפרה.

רשות הטבע והגנים

טל' מוקד מידע ודיווח 08-9253321

www.parks.org.il

(*) אל עכוב אבתשהד - אמרה ערבית שתרגומה הוא "העכובית תעיד". משמעות הביטוי היא שהעכובית רואה ושומעת, מתגלגלת לכל מקום ומוליכה את הסוד.

أنقذوا العكوب

العكوب - نبتة محمية

لم يكن هنالك بديل أمام وزير حماية البيئة إلا الإعلان عن العكوب كنبتة محمية. ولذا فإن القانون يحظر قطف نبات العكوب البري أو إيذائه بأي شكل من الأشكال حتى إشعار آخر، ومن يقوم بقطف هذه النبتة معرض للعقوبات التي يفرضها القانون. بالرغم من ذلك، تجرى تحت رعاية سلطة الطبيعة والحدائق تجارب ناجحة لزراعة العكوب والتي من شأنها أن تلبى الطلب الكبير على النبتة.

هيا نحافظ على العكوب

الرجاء عدم قطف العكوب ومساعدتنا للحفاظ على هذه النبتة. ونقول لمن يقطف العكوب: "العكوب بتشهد" (*).

العكوب هو نبات شوكي معمر ينبت في حقول البور المفتوحة. يجف العكوب عند حلول فصل الصيف وتصبح أوراقه العريضة يابسة وتصير مثل أشعة السفينة. تعمل الرياح على فصل النبتة اليابسة عن الأرض وتخرجها مثل الدولاب. وبهذه الطريقة تنشر النبتة بذورها. تستخدم أوراق العكوب الغضة في تحضير السلطة وتؤكل براعمها الصغيرة كما تؤكل براعم نبات (الأرضي شوك).

إن قطف نبات العكوب للأكل يعتبر تقليدا منذ سنوات طويلة. إلا أنه تبين في السنوات الأخيرة بأن النبتة مهددة بخطر الانقراض. والأسباب الرئيسية لذلك هي:

- ارتفاع عدد سكان إسرائيل بشكل كبير وبالتالي ازدياد عدد الأشخاص الذين يطلبون النبتة.
- المساحات الكبيرة من الأراضي التي كان ينمو فيها العكوب في الماضي، لم تعد موجودة بعد بسبب بناء البيوت والمصانع عليها.

إن الاستمرار في قطف العكوب كما كان متبعاً في الماضي قد يؤدي إلى إنقراض النبتة كلياً - الأمر الذي قد يدمر تراثنا والمناظر الطبيعية التي اعتدنا عليها في طفولتنا. وقد شهدنا على نماذج من عمليات القطف غير المراقبة التي أدت إلى القضاء على نباتات معينة بالكامل. ففي أراضي الضفة الغربية، على سبيل المثال، أدى القطف العشوائي إلى انقراض نبات الزعتر.

هاتف مركز المعلومات والتوجهات ٠٨-٩٢٥٣٣٢١

www.parks.org.il

(* "العكوب بتشهد" - هي مقولة عربية تعني أن نبتة العكوب ترى وتسمع وتتدرج لكل مكان وتكشف السر.